

4634 SAYILI ŞEKER KANUNU

(R.G.19.04.2001/24378)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı, yurt içi talebin yurt içi üretimle karşılanmasına ve gerektiğinde ihracata yönelik olarak Türkiye’de Şeker rejimini, Şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama Őart ve yöntemlerini düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2. – Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık :Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
 - b) MüsteŐarlık : DıŐ Ticaret MüsteŐarlıđını,
 - c) Kurum : Şeker Kurumunu,
 - d) Kurul : Şeker Kurulunu,
 - e) Şeker : Beyaz Şeker (standart, rafine küp ve kristal Şeker), yarı beyaz Şeker, rafine Şeker, ham Şeker ve kahverengi Şeker olarak sınıflandırılan, pancar veya kamıŐtan üretilen kristallendirilmiş sakaroz ile nişasta kökenli izoglukoz, likid ya da kurutulmuş halde glukoz Őurubu, sakaroz veya invert Şeker veya her ikisinin karıŐımının suda çözünmelerinden meydana gelen Şeker çözeltileri ve invert Şeker Őurubu ile inülin Őurubunu,
 - f) Pazarlama yılı : 1 Eylül ile 31 Ağustos tarihleri arasındaki dönemi,
 - g) A kotası : Yurt içi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde içi pazara verilebilen Şeker miktarını,
 - h) B kotası : A kotasının belli bir oranına tekabül eden ve güvenlik payı için bulundurulmak üzere üretilen Şeker miktarını,
 - ı) C Şekeri : A ve B kotaları dışında üretilen ve yurt içinde pazarlanamayan Şeker ile iŐlenmek üzere ihraç kaydıyla temin edilen ham ve beyaz Şekeri,
 - j) Şeker fabrikası : Şekeri girdi olarak kullanan iŐletmeler hariç olmak üzere (e) bendinde tanımlanan ürünler ile ham Şekeri iŐleyerek Şeker üreten iŐletmeyi,
 - k) Şirket : Bir veya birden fazla sayıda Şeker fabrikasını bünyesinde bulunduran ve/veya işleten tüzel kiŐiliđi,
 - l) Hammadde : Şeker üretiminde kullanılan ana girdiyi,
 - m) İŞlenmiş ürün : İŞleme suretiyle Şekeri girdi olarak bünyesine alan mamul maddeyi,
 - n) İmalatçı-ihracatçı : İŞlenmiş ürünü üreten ve ihraç eden firmayı,
 - o) Depolama primi : Şekerin üreticiden tüketiciye istikrarlı bir fiyat ile düzenli olarak ulaşmasını sağlamak üzere depolama masraflarını karşılamak için yapılacak ödemeleri,
 - p) Depolama kesintisi : Şekerin üreticiden tüketiciye istikrarlı bir fiyat ile düzenli olarak ulaşmasını sağlamak üzere satış zamanlarından kaynaklanan tüm masrafları dengelemek amacıyla Şeker satış miktarları üzerinden yapılacak kesintileri,
- İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kota ve Fiyat Tespiti ile Şeker Ticareti

Kotalar ve kotaların tespiti

MADDE 3.- Şeker üretimi ve arzında istikrarı sağlamak amacıyla pazarlanacak şeker miktarı, sakaroz kökenli ve diğer şekerler için ayrı ayrı olmak üzere şeker türlerine göre, gerektiğinde dönemsel olarak kotalar ile belirlenir. Nişasta kökenli şekerler için belirlenecek toplam A kotası, ülke toplam A kotasının % 10'unu geçemez. Bakanlar Kurulu bu oranı, Kurumun görüşünü alarak % 50'sine kadar artırmaya, % 50'sine kadar eksiltmeye yetkilidir.

Sakaroz kökenli şekerler dışındaki depolanabilir nitelikte olmayan diğer şekerler için B kotası belirlenmez.

Şirketlerin A ve B kotaları her yıl en geç 30 Haziran tarihine kadar, yurt içi şeker talebi, fabrikaların işleme ve şeker üretim kapasiteleri göz önünde bulundurularak Kurul tarafından müteakip beşer yıllık dönemler için tespit edilir.

Kotalar, fabrikaların üretim süreleri ile son üç yıllık ortalama fiili günlük işleme kapasiteleri ve/veya üretim miktarları ve randımanları esas alınmak suretiyle hesaplanır. İlk kez üretime geçecek ve üç yaşın altındaki şeker fabrikaları ile bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kapasite artırımı izni almış olan fabrikalar için kota belirlenmesinde nominal üretim verileri esas alınır.

Yeni fabrika kurulabilmesi ve/veya mevcut fabrikaların kapasitelerini artırabilmeleri için kota temin etmeleri zorunludur. Şirketlere yeni kota tahsisine Kurul yetkilidir.

Kota iptal ve transferleri

MADDE 4. – Şirketler haklı bir sebebe dayanmadan iki yıl üst üste kendilerine tahsis edilen kotalardan % 90'ın altında arz sağladıkları takdirde, kota ile arz arasındaki fark kadar kota haklarını Kurulca belirlenecek süre için kaybederler. Şirketler bu süre içinde kaybettikleri kota hakkına karşılık yeni kota sağlayamazlar.

Şirketlere tahsis edilen kotalar, Kurul tarafından belirlenecek süre içinde kullanılmadığı takdirde iptal edilir.

Zorunlu hallerde pazarlama yılı içinde kotalar arası şeker transferi yapılır. A kotasının bir kısmı pazarlanamadığı takdirde, pazarlanamayan miktar gelecek yılın A kotasına aktarılır ve bir sonraki yılın A kotası aktarılan miktar kadar düşürülür veya cari pazarlama yılı içinde, şirketlerin talep etmesi durumunda ve Kurulca uygun bulunması halinde pazarlanamayan A kotasının tamamı veya bir kısmı, aynı pazarlama yılı içinde ihraç edilmek kaydıyla C şekerine aktarılabilir.

Şirketler yapacakları kapasite değişikliklerine göre ve/veya mücbir sebeplerin tespiti durumunda Kurul kararı ile bünyelerindeki fabrikalar arasında kota aktarımı yapabilirler.

Kotaların tespiti, tahsisi, iptali ve transferleri ile yeni kota tahsisine ilişkin hususlar ve uygulamaya ilişkin denetimler Bakanlık tarafından, Müsteşarlığın görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

Hammadde ve şeker fiyatları

MADDE 5. – Şeker pancarı fiyatları her yıl, şeker fabrikası işleten gerçek ve tüzel kişiler ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında varılan mutabakata göre belirlenir. Buna ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Şeker üretiminde kullanılan diğer hammaddeler ise şirketler tarafından üreticiler ve/veya piyasadan temin edilir.

Şeker satış fiyatları, şeker fabrikası işleten gerçek ve tüzel kişiler tarafından serbestçe belirlenir.

Şeker ihracat ve ithalatı

MADDE 6. – Dünya borsa fiyatları, iç fiyatlar, arz talep dengesi, spekülâtif etkiler ve diğer ilgili hususlar dikkate alınarak şeker ticaretinde yapılması istenen düzenlemeler konusunda Kurul, Müsteşarlığa görüş bildirir.

İmalatçı-ihracatçıların dahilde işleme rejimi ve/veya benzer uygulamalar çerçevesinde hammadde veya yardımcı madde olarak kullandıkları yabancı menşeli şeker, C şeker kapsamında olup, doğrudan veya işlenmiş ürün olarak yurt içinde pazarlanamaz. Bu kapsamda ithal edilecek şeker için Kurul, Müsteşarlığa görüş bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Teşkilât**

Kurulun görev ve yetkileri ile denetimi

MADDE 9.- Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) A ve B kotalarının tespiti, iptal ve transferleri hakkında kararlar alır ve uygular.
- b) Kurum harcamaları ve işlemleri, depolama primi, araştırma geliştirme faaliyetleri ile benzeri idarî giderler için kullanılmak üzere, faaliyetteki şirketlerin cari pazarlama yılına ait, yeni kurulan şirketlerin ise ilk pazarlama yılına ait A kotaları karşılığı şeker miktarının ilgili pazarlama yılı başındaki fabrika satış fiyatı üzerinden hesaplanacak tutarının binde beşini aşmamak üzere katılım paylarını belirler, bu konuda karar alır ve uygular. Her bir pazarlama yılı için Kurulca hesaplanarak Eylül ayının ilk haftasında şirketlere bildirilecek olan katkı payı tutarının onikide biri Eylül ayından başlamak ve takip eden takvim yılının Ağustos ayında tamamlanmak üzere, her ay sonunu takip eden yedi iş günü içinde Kurum özel hesabına aktarılır. Katılım paylarını yeniden belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.
- c) Şeker için depolama kesintisinin yapılıp yapılmaması, prim ödenip ödenmemesi hususunda karar alır ve uygular. Yurt içi üretim ve pazar işleyişlerinde bu Kanunun amaçlarına uygun olarak düzenleme yapmaya, depolama kesintisini almaya, depolama prim miktarlarını tayin, sarf ve mahsuba ilişkin kararlar alır.
- d) İç fiyat, arz talep dengesi ve spekülâtif etkileri dikkate alarak şeker ticaretinde yapılması istenen düzenlemeler konusundaki görüşlerini Müsteşarlığa bildirir.
- e) Bu Kanunda öngörülen idarî para cezalarını uygular.

f) Sektörle ilgili araştırma-geliştirme faaliyetlerini yönlendirerek organizasyon sağlar ve gerekli olduğu hallerde kaynak tahsis eder.

g) Bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, gerekli gördüğü her türlü bilgiyi; kamu kurum ve kuruluşları ile piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bunların her türlü birliklerinden isteyebilir. Kurul tarafından istenen bilgiler tam ve doğru olarak, talep edilen süre dahilinde ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından Kurula verilir.

h) Şirket ve bünyesindeki fabrikalarda, görevleri ile ilgili konularda araştırma ve denetimde bulunabilir. Bu amaçla gerektiğinde ilgili kurum, kuruluş ve kişilerden yararlanabilir.

ı) Bu Kanunun amaçlarına uygun olarak sektörle ilgili diğer hususlarda kararlar alır ve uygular.

j) Yurt içinde ve dışında konusu ile ilgili kuruluşlarla işbirliği yapabilir, gerektiğinde bu kuruluşlara üye olabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

İdarî para cezaları

MADDE 11. – B kotası şekeri buldurmuyan veya Kurul kararı dışında satan ya da bedelsiz devreden gerçek ve tüzel kişiler hakkında, buldurmadığı veya elinden çıkardığı şeker miktarının, tespit yapıldığı tarihteki fabrika satış fiyatı üzerinden hesaplanacak tutar kadar Kurulca idarî para cezası verilir.

C şekerini Kurul kararı dışında iç piyasada satan veya bedelsiz devredenler hakkında birinci fıkra da öngörülen cezalar uygulanır.

Kurulun bilgi ve kararı dışında şirketlerin, fabrikaları arasında kota aktarımı yapmaları halinde her biri için ayrı ayrı olmak üzere, aktardıkları şeker miktarının, tespit yapıldığı tarihteki fabrika satış fiyatı üzerinden hesaplanacak tutar kadar Kurulca idarî para cezası verilir.

Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak, şirketlerin birbirleri arasında kota aktarımı yapmaları halinde her biri için ayrı ayrı olmak üzere, aktardıkları kota karşılığı şeker miktarının, tespit yapıldığı tarihteki fabrika satış fiyatı üzerinden hesaplanacak tutar kadar Kurulca idarî para cezası verilir.

Bu Kanunun amaçlarına aykırı olarak, şirketler tarafından A ve B kotası dışında temin edildiği tespit edilen şekerin doğrudan veya dolaylı olarak iç piyasada satılması veya devredilmesi halinde bu fiili işleyenler hakkında bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen cezalar uygulanır.

Kurul tarafından bilgi isteme veya yerinde inceleme hallerinde; istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması veya hiç bilgi verilmemesi ya da yerinde inceleme imkânının verilmemesi hallerinde, bu fiili işleyen şirketler yedi gün içinde bilgilerin verilmesi ve/veya inceleme imkânının sağlanması için ihtar edilir. Bu süre zarfında bilgilerin verilmemesi ve/veya inceleme imkânının sağlanmaması halinde, şirketlerin Kurulca cari

pazarlama yılı için tahsis edilen A kotası miktarının cari pazarlama yılı başındaki fabrika satış fiyatı üzerinden hesaplanacak tutarının % 3'üne kadar idarî para cezası verilir.

İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde verilecek para cezası, önceki ceza tutarının iki katı olarak uygulanır.

Tahsil edilen idarî para cezalarının % 10'u Kurum özel hesabına aktarılır, kalan miktar bütçeye gelir yazılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir.

İdarî para cezaları 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir.

İdari para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. Yapılacak itirazlar idarî para cezalarının yerine getirilmesini durdurmaz.

Kesinleşen idarî para cezalarının tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yönetmelikler

MADDE 12.- Kurumun yönetim ve temsili, Kurulun çalışma usul ve esasları ile hizmet birimlerinin çalışma usul ve esasları, depolama kesinti ve primi ile ilgili düzenlemeler ve diğer hususlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren dört ay içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 13. – 22.6.1956 tarihli ve 6747 sayılı Şeker Kanunu ile 10.9.1960 tarihli ve 79 sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma Teşkilât, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun 8 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. – 6747 sayılı Şeker Kanununa uygun olarak yurt içinde şeker fabrikası kurup işletmek üzere Bakanlar Kurulundan izin alan, ancak henüz üretime geçmeyen gerçek ve tüzel kişilerin kota hakkı saklıdır. Bu hak, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süre ile geçerlidir. Bu süre içinde kota, hak sahibince başkasına devredilemez.

GEÇİCİ MADDE 2. – Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, Kurul hammadde ekim dönemini dikkate alarak ilk pazarlama yılını belirler. İlk kota tespiti, bu pazarlama yılı baz alınarak yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3. – İlgili kuruluşlar, kurul üye adaylarını bu Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen bir ay içerisinde Bakanlığa bildirirler. Bu süreyi takip eden bir ay içerisinde Kurul Başkan ve üyeleri atanır.

GEÇİCİ MADDE 4.- Kurul ve hizmet birimlerinin oluşumu tamamlanıncaya kadar bu Kanunda belirtilen iş ve işlemler ile gerekli harcamalar Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel

Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 5. – Kurulca belirlenecek ilk pazarlama yılı başında stokunda şeker bulunduran şirketlerin talep etmeleri halinde şeker stoklarının tamamı veya bir kısmı Kurul kararı ile C şekerine kapsamına alınır.

GEÇİCİ MADDE 6. – Şeker Kurulu üyelerinin seçilip atanması ile ilgili 8 inci maddedeki sakaroz kökenli şeker üreten ve sermayesi kamuya ait şirketin önereceği iki aday arasından seçilerek belirlenecek üyelik, özelleştirme suretiyle kamu payının devredilmesi halinde, sakaroz kökenli şeker üreten şirketlerin Türkiye'deki fabrikasından son üç yıl ortalama üretimini en fazla olan ikinci şirkete ait olur.

GEÇİCİ MADDE 7. – 2001 yılı pancar fiyatı Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 8. – Uluslararası kuruluşlar ile yapılan anlaşmalar çerçevesinde, Bakanlar Kurulu, Kurum ve organlarının görev, yetki ve görev süresini 31.12.2004 tarihinde yeniden belirler.

Yürürlük

MADDE 14. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.